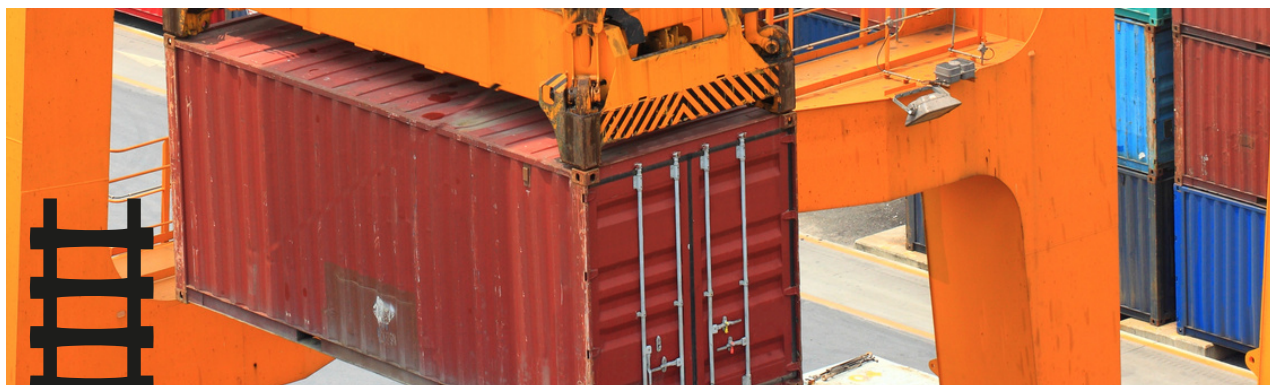

REKOMENDACIJOS GELEŽINKELIŲ PASLAUGŲ ĮRENGINIO APRAŠUI

2023

TURINYS

I ĮVADAS

II TEISINIS REGLAMENTAVIMAS

III GPĮ APRAŠO TURINYS

1. Pagrindinė informacija
2. GPĮ vieta, funkcinių charakteristikų aprašymas
3. GPĮ teikiamos paslaugos
4. Prieiga
5. Pajėgumų skyrimas
 - 5.1 Paraiškų (prašymų prieigai prie GPĮ ir (ar) jame teikiamų paslaugų) patekimas
 - 5.2 Atsakymai į paraiškas
 - 5.3 Derinimo procedūra ir ginčų sprendimas
6. Užmokesčiai už naudojimąsi GPĮ ir (ar) jame teikiamomis paslaugomis
7. Kintančio (dinaminės) informacijos skelbimas

IV GPĮ APRAŠO SKELBIMAS IR ATNAUJINIMAS

8. GPĮ aprašo skelbimas
9. GPĮ aprašo atnaujinimas

I ĮVADAS

2017 m. lapkričio 22 d. Komisijos įgyvendinimo reglamento (ES) 2017/2177 dėl galimybės naudotis geležinkelių paslaugų įrenginiais ir su geležinkeliais susijusiomis paslaugomis (toliau – Reglamentas 2017/2177) 4 straipsnio 1 dalyje numatyta, kad geležinkelių paslaugų įrenginių (toliau – GPĮ) operatoriai privalo parengti GPĮ įrenginio ir paslaugų už kuriuos jie atsakingi, aprašą. Lietuvos Respublikos geležinkelių transporto kodekso (toliau – Kodeksas) 3 straipsnio 12 punktą numato, kad GPĮ operatorius – fizinis ar juridinis asmuo, kita organizacija, juridinio asmens, kitos organizacijos padalinys, kurie yra atsakingi už vieno ar daugiau geležinkelių paslaugų įrenginių valdymą arba vienos ar daugiau su geležinkelių transportu susijusių pagrindinių, papildomų ir (ar) pagalbinių paslaugų teikimą geležinkelių paslaugų įrenginiuose.

Šių rekomendacijų tikslas – pateikti pagrindines įžvalgas (paremtas gerąja kitų Europos valstybių praktika), kas turėtų atsispindėti GPĮ aprašuose, tam, kad, jas įvertinęs, GPĮ operatorius galėtų lengviau įgyvendinti jam skirtą įpareigojimą – GPĮ aprašą parengti tokį, kuris pilnai atitiktų teisės aktų reikalavimus ir atspindėtų jo paskirtį ir teikiamas paslaugas.

Pagrindinis GPĮ aprašo tikslas – suteikti informaciją potencialiems naudotojams apie visas prieigos prie GPĮ ir juose teikiamų paslaugų sąlygas. Tik skaidrus, aiškus, naujauisiais duomenimis pagrįstas GPĮ aprašas potencialiems klientams leidžia susidaryti išsamų ir patikimą vaizdą apie GPĮ ir gali paskatinti priimti protingą ir ekonomiškai pagrįstą sprendimą dėl naudojimosi juo. Taip pat GPĮ aprašas yra pagrindinis dokumentas, leidžiantis GPĮ operatoriui nustatyti būtinas taisykles ir sąlygas naudojantis jo valdomu GPĮ.

GPĮ aprašas gali būti ir puiki rinkodaros priemonė, skirta reklamuoti ir suteikti daugiau matomumo savo verslui klientų tarpe. Skatiname GPĮ operatorius parengti GPĮ aprašus patogius vartotojams ir stengtis formatą, kalbą ir informacijos kiekį bei turinį pritaikyti taip, kad atitiktų potencialių naudotojų poreikius.

Reguliavimo institucija (Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnyba, toliau – RRT) vykdo priežiūrą, kad GPĮ naudotojai turėtų nediskriminuojančią prieigą prie GPĮ ir su geležinkelių transportu susijusių paslaugų. Paskelbti GPĮ aprašai sukuria skaidrumą teisinių, ekonominių, techninių ar kitų naudojimo sąlygų atžvilgiu ir gali padėti atskleisti nevienodų sąlygų buvimą atskirų naudotojų grupėms. RRT skirtas vaidmuo yra nagrinėti ir stebėti GPĮ aprašus, taip pat nagrinėti skundus dėl prieigos ir naudojimosi GPĮ bei jame teikiamų paslaugų sąlygų, todėl RRT reikalauja pateikti reikiamą informaciją GPĮ apraše, o šios gairės, tikimės, padės lengviau tai įgyvendinti.

Atsižvelgiant į tai, kad Reglamento 2017/2177 4 straipsnyje yra tik minimali reikalaujama informacija dėl GPĮ aprašo turinio, RRT, kartu su kolegomis iš Nepriklausomų geležinkelio reguliuotojų grupės (angl. Independent Regulators' Group – Rail, IRG-Rail) išleido ir paskelbė bendrąsias geležinkelių transporto rinkos reguliuotojų gaires GPĮ aprašams¹, kurių pagrindu šis dokumentas ir parengtas.

Įvertinus Kodekso 30 straipsnyje išvardintų GPĮ nevienodą pobūdį, šios gairės parengtos taip, kad būtų pritaikomos rengiant individualius GPĮ aprašus, tačiau jomis siekiama, suteikti kiek įmanoma daugiau praktinės pagalbos GPĮ operatoriams.

GPĮ operatoriai turi atkreipti dėmesį, kad viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojas (toliau – valdytojas), pagal Europos geležinkelių infrastruktūros valdytojų asociacijos (angl. „RailNet Europe“, RNE) skelbiamas gaires² parengė ir savo interneto svetainėje paskelbė GPĮ aprašo pavyzdinį šabloną³, kaip numatyta Reglamento 2017/2177 5 straipsnio 2 dalyje.

¹ Guidelines Service Facilities Description (IRG-Rail 2023)

² https://rne.eu/wp-content/uploads/2022/10/Common_template_for_service_facility_information_clean-1.pdf

³ <https://ltginfra.lt/gelezinkeliu-paslaugu-irenginiai>

II TEISINIS REGLAMENTAVIMAS

Reglamento 2017/2177 4 straipsnyje, o taip pat ir šio reglamento preambulės 4 punkte yra nurodomi bendrieji GPĮ aprašo turinio reikalavimai, t. y. pabrėžiama, kad GPĮ apraše turi būti nurodyti visi esminiai prieigos prie GPĮ ir juose teikiamų paslaugų teikimo reikalavimai, kad būtų užtikrinama nediskriminacinė prieiga, o GPĮ paslaugų naudotojai galėtų planuoti ir iš anksto žinotų visas naudojimosi sąlygas.

Reglamento 2017/2177 2 straipsnyje yra numatyta, kad GPĮ operatorius gali kreiptis į reguliavimo instituciją (RRT) dėl išimčių, vykdamas Reglamento 2017/2177 nuostatas taikymo. Šiuo tikslu patvirtintas Geležinkelių paslaugų įrenginių operatorių atleidimo nuo Europos Komisijos įgyvendinimo reglamento (ES) 2017/2177 nuostatų taikymo tvarkos aprašas. Tačiau net ir šiuo atveju, išimčių negalima prašyti dėl pareigos skelbti pagrindinę informaciją GPĮ apraše⁴, nebent GPĮ yra naudojamas tik paveldo (istorinėms) geležinkelių veikloms vykdyti.

GPĮ aprašas privalo būti skelbiamas Reglamento 2017/2177 5 straipsnyje numatyta tvarka ir turi būti nuolat atnaujinamas.

Tuo atveju, kai GPĮ yra valdomas daugiau nei vieno GPĮ operatoriaus ar jame paslaugas teikia daugiau nei vienas paslaugų teikėjas, Reglamento 2017/2177 5 straipsnio 4 dalyje numatyta, kad visi to GPĮ operatoriai savo GPĮ aprašus pateiktų vienoje vietoje arba nurodytų visus GPĮ operatorius, atsakingus už prieigą prie GPĮ ir jame teikiamas paslaugas. Svarbiausia yra suteikti skaidrią ir išsamią informaciją apie prieigą prie visų GPĮ siūlomų paslaugų, neįpareigojant nė vieno GPĮ operatoriaus teikti atskirai informacijos, kurios jie nežino.

GPĮ aprašų skelbimas yra reguliavimo institucijos (RRT) priežiūros kompetencija, nepaisant to, kad pareigos GPĮ operatoriui pranešti RRT apie vykdomos veiklos pradžią ar iš anksto suderinti GPĮ aprašo nėra.

⁴ Patvirtintas RRT direktoriaus 2019 m. gegužės 15 d. įsakymu Nr. 1V-521 „Dėl geležinkelių paslaugų įrenginių operatorių atleidimo nuo Europos Komisijos įgyvendinimo reglamento (ES) 2017/2177 nuostatų taikymo tvarkos aprašo patvirtinimo“

III GPĮ APRAŠO TURINYS

GPĮ operatorius, valdantis GPĮ, kai prieigą prie to GPĮ ir jame teikiamų paslaugų teikia ne vienas GPĮ operatorius, turi žinoti, kad Reglamento 2017/2177 5 straipsnis numato bendradarbiavimo ir koordinavimo procedūras tarp visų GPĮ operatorių, kurių rezultatas turėtų atspindėti GPĮ apraše. Tokių GPĮ operatoriai, prieš parengiant ir paskelbiant savo GPĮ aprašą, yra raginami susisiekti vieni su kitais ir susitarti dėl bendrų procedūrų ir priemonių, tam, kad būtų įvykdytas Reglamento 2017/2177 5 straipsnio 4 dalies reikalavimas.

Nustatant informacijos, kuri laikytina pakankama GPĮ apraše, turinį ir apimtį, būtina įvertinti ir proporcingai atspindėti GPĮ dydį, technines charakteristikas ir svarbą geležinkelių transporto sektoriui (Reglamento 2017/2177 5 straipsnio 5 dalis).

1. PAGRINDINĖ INFORMACIJA

GPĮ apraše turėtų būti aiškiai nurodytas GPĮ operatorius ir pagrindiniai jo kontaktiniai duomenys. Vienas GPĮ aprašas galėtų apimti kelis GPĮ, jei tik tai netrukdytų tinkamai suprasti dokumento.

Turėtų būti aiškiai identifikuojama GPĮ aprašo paskelbimo data. Siekiant suteikti skaidrią informaciją apie GPĮ aprašo atnaujinimus ir padėti nustatyti atitinkamus pakeitimus, GPĮ operatoriai raginami įtraukti GPĮ aprašo pakeitimų sąrašą, nurodant kas ir nuo kada buvo pakeista GPĮ apraše.

Atsižvelgiant į tai, kad skirtingose ES valstybėse narėse yra skirtingas teisinis reglamentavimas dėl to, kas turi teisę prašyti prieigos prie GPĮ ir juose teikiamų paslaugų, būtų tikslinga, kad GPĮ operatorius nurodytų kam prieiga suteikiama pagal Kodekso reikalavimus. Kodekso 30 (2) straipsnio 1 dalyje numatyta, kad nediskriminacinė prieiga prie Kodekso 30 (1) straipsnyje nurodytų GPĮ ir juose teikiamų paslaugų suteikiama geležinkelio įmonėms (vežėjams), Kodekso 28 straipsnio 3 dalyje nurodytoms įmonėms, manevravimo paslaugas teikiančioms įmonėms ir pareiškėjams.

Vadovaujantis Reglamento 2017/2177 4 straipsnio 2 dalies i punktu, kai GPĮ eksploatuoja ir su geležinkeliais susijusias paslaugas teikia ūkio subjektas tiesiogiai ar netiesiogiai valdomas kontroliuojančio (pagal Reglamento 2017/2177 3 straipsnio 7 dalies apibrėžtį) subjekto, GPĮ apraše skelbiama prieigos prie GPĮ sutarties pavyzdys, bendrosios nuostatos ir sąlygos. Visi GPĮ operatoriai skatinami nurodyti ar būtina sutartis, leidimas ar draudimas, norint pradėti naudotis jų valdomu GPĮ ar juose teikiamomis su geležinkelių transportu susijusiomis paslaugomis.

GPĮ apraše turi būti nurodyta informacija apie GPĮ operatoriaus naudojamąs informacines sistemas ir prieigos prie jų sąlygas, jei GPĮ operatorius reikalauja, kad GPĮ naudotojai jomis naudotųsi, taip pat taisyklės dėl neskelbtinų, komercinę ir profesinę paslaptį sudarančių duomenų apsaugos (Reglamento 2017/2177 4 straipsnio 2 dalies j punktas).

2. GPĮ VIETA, TECHNINIŲ CHARAKTERISTIKŲ APRAŠYMAS

GPĮ apraše turi būti nurodyta jo buvimo geografinė vieta ir prieigos prie GPĮ geografinės vietos (taškai) su jungiančiuoju tinklu (pvz., geležinkelių privažiuojamieji keliai, kelių transporto keliai, prieigos taškai iš upių ar jūros).

GPĮ apraše turi būti funkcinis GPĮ aprašymas arba pateikiama nuoroda į GPĮ operatoriaus skelbiamą funkcinį GPĮ aprašymą. Šiuo tikslu turi būti nurodytos pagrindinės įrenginio techninės charakteristikos. Skelbiamos informacijos detalumas turi bet kuriam potencialiam klientui leisti savarankiškai įvertinti jo poreikių ir GPĮ galimybių suderinamumą, nesikreipiant į GPĮ operatorių. Minimali informacija turėtų apimti bent jau geležinkelio kelių skaičių GPĮ, elektrifikavimo sistemas, platformos matmenis, objekte naudojamų kranų ar kitos įrangos skaičių, krovos ir sandėliavimo vietų matmenis, vandens ir šilumos tiekimo galimybes, su GPĮ suderinamus riedmenų tipus, maksimalų leistiną traukinio ilgį, plotį, svorį ir ašies apkrovą ir kt. Taip pat turi būti pateikta informacija apie privačius ar valstybinius privažiuojamuosius (jungiamuosius) geležinkelio kelius, kurie būtini norint pasiekti GPĮ.

Be aprašymo, siekiant vizualizuoti GPĮ bendrąsias funkcines (technines) savybes ir pavaizduoti vietas, siūloma pateikti ir GPĮ grafinę (žemėlapių tipo) schemą, vaizduojančią geležinkelio bėgius, pagrindinius GPĮ pastatus ir kitus objektus, prieigos prie GPĮ taškus (pvz., nurodant geležinkelio kelių numerius).

3. GPĮ TEIKIAMOS PASLAUGOS

GPĮ teikiamos paslaugos GPĮ apraše turi būti aprašomos atskirai nuo GPĮ funkcinio (techninio) aprašymo. Minimali nurodoma informacija turi apimti teikiamų paslaugų charakteristikas ir sąlygas, kuriomis jos teikiamos, pvz., darbo valandas, pajėgumus, aptarnaujamų vienetų skaičių per pasirinktą laiko vienetą, dažnumą ir pan.

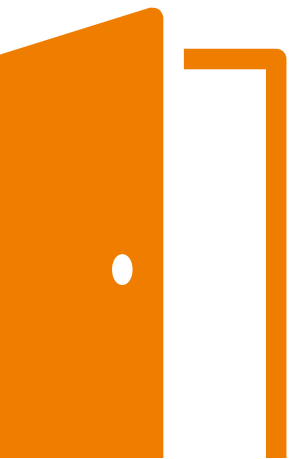
Turi būti nurodyta kiekvienos teikiamos ir aprašytos paslaugos tipas: pagrindinė, papildoma ar pagalbinė paslauga, kaip apibrėžta Kodekso 30 (2) ir 30 (3) straipsniuose ir Reglamento 2017/2177 4 straipsnio 2 dalies d punkte.

Kai su geležinkelių transportu susijusias paslaugas tame pačiame GPĮ teikia keli GPĮ operatoriai, GPĮ apraše turėtų būti išvardinti visi GPĮ operatoriai siūlantys tarpusavyje susijusias paslaugas ir pageidautina, kad būtų pateikiamos nuorodos ir į jų GPĮ aprašus (Reglamento 2017/2177 5 straipsnio 4 dalies reikalavimas).

GPĮ apraše turi būti pateikiama informacija ar siūlomas paslaugas klientai gali teikti sau savarankiškai ir sąlygos bei apribojimai, kurių turi būti laikomasi, jei tokia galimybė, teikti sau paslaugas GPĮ, yra. Pvz., pareiškėjams gali būti suteikiama galimybė patiems atlikti techninės priežiūros darbus sandėlyje ar depe, ar išsinuomoti geležinkelio kelią su kranu GPĮ ir savarankiškai atlikti krovos darbus.

4. PRIEIGA

GPĮ apraše turėtų būti pateikiamos aišrios prieigos prie GPĮ sąlygos, įskaitant informaciją apie GPĮ pajėgumų skyrimo procesą (paraiškų tvarkymą) ir ginčų sprendimo tvarką.

5. PAJĖGUMŲ SKYRIMAS

Pajėgumų (galimybės gauti prieigą prie GPĮ ir jame teikiamų paslaugų) skyrimo proceso aprašymas yra viena iš esminių GPĮ aprašo dalių, siekiant, kad pareiškėjai visiškai suprastų ko reikia pateikiant paraišką dėl pajėgumų gavimo, kaip tokia paraiška nagrinėjama ir jei reikia, kaip vyksta prašomų pajėgumų derinimo procedūros.

5.1 Paraiškų (prašymų prieigai prie GPĮ ir jame teikiamų paslaugų) pateikimas

GPĮ apraše turi būti nurodyta, kaip turi būti pateikiamos paraiškos dėl prieigos prie GPĮ ir jame teikiamų paslaugų tiek ilgalaikiams (metiniams) poreikiams, tiek teikiant paskutinės minutės (angl. ad-hoc) paraiškas. Turi būti nurodyti tokių prašymų pateikimo ir jų nagrinėjimo terminai (Reglamento 2017/2177 4 straipsnio 2 dalies f punktas, 8 straipsnis).

GPĮ apraše turi būti pateikiama visa informacija, ko reikia iš pareiškėjo, kad jo paraiška būtų svarstoma ir pateikiamas pasiūlymas dėl prašomos prieigos prie GPĮ ir jame teikiamų paslaugų. Turi būti nurodytas minimalus paraiškos turinys ar net šablonas, kuris turėtų būti neatskiriama GPĮ aprašo dalis (Reglamento 2017/2177 4 straipsnio 2 dalies h punktas). Jei GPĮ operatorius gauna ne visą informaciją, reikalingą prašymo dėl prieigos prie GPĮ ir jame teikiamų paslaugų išnagrinėjimui, turi būti nustatytas protingas terminas pareiškėjui pateikti trūkstamą informaciją ir (ar) ištaisyti paraiškoje esančius netikslumus (Reglamento 2017/2177 8 straipsnis 3 dalis).

Jei GPĮ eksploatuoja ar paslaugas jame teikia keli GPĮ operatoriai, GPĮ apraše turi būti aiškiai nurodyta ar reikia pateikti atskirus prašymus dėl prieigos prie GPĮ ir jame teikiamų paslaugų kiekvienam GPĮ operatoriui atskirai (Reglamento 2017/2177 4 straipsnio 2 dalies g punktas). Būtų naudinga, jei būtų pateikiamos atitinkamos nuorodos dėl pajėgumų skyrimo ir į kitus, susijusius GPĮ aprašus, kurie tarpusavyje turi būti suderinti. Suderintas ir aiškus turėtų būti ir prašymų teikimas dėl prieigos prie geležinkelio kelių, reikalingų pasiekti GPĮ.

5.2. Atsakymai į paraiškas

GPĮ apraše turėtų būti pateikiama informacija apie tai, kaip atsakoma į paraiškas suteikti prieigą prie GPĮ ir jame teikiamų paslaugų. Maksimalūs atsakymų pateikimo terminai yra nustatyti RRT direktoriaus 2019 m. liepos 23 d. įsakyme Nr. 1V-781 „Dėl atsakymų į prašymus dėl prieigos prie geležinkelių paslaugų įrenginių ir šiuose įrenginiuose teikiamų paslaugų terminų nustatymo“.⁵

5.3 Derinimo procedūra ir ginčų sprendimas

GPĮ apraše turi būti numatyta procedūra dėl paraiškos nagrinėjimo, kai gaunamas prašymas suteikti prieigą prie GPĮ arba jame teikiamų paslaugų prieštarauja kitam prašymui ar jau paskirtiems pajėgumams. Esant prieštaravimams, GPĮ operatorius turėtų atlikti derinimo procedūrą ir pasistengti, diskutuodamas ir derindamas veiksmus su atitinkamais pareiškėjais, įskaitant ir su tais, kuriems pajėgumai prieigai prie GPĮ ir jame teikiamų paslaugų jau paskirti, kas užtikrintų kuo didesnę visų prašymų patenkinimo procentą. GPĮ apraše turėtų būti aprašyta visa derinimo procedūra ir jos trukmė.

Jei derinimo dėl pajėgumų skirti prieigą prie GPĮ ir jame teikiamų paslaugų metu nepavyksta priimti sprendimo, pagal kurį būtų patenkinti visi prašymai (paraiškos) su visomis šalimis sutartu būdu, GPĮ operatorius turi aprašyti paraiškų atmetimo be pareiškėjo sutikimo procesą. GPĮ apraše turėtų būti nurodyti veiksmai, kurių GPĮ operatorius imasi, siekdamas suderinti ir patenkinti prieštaraujančius prašymus. Tai gali apimti ir pirmumo kriterijų taikymą (Reglamento 2017/2177 11 straipsnis), kurie turi būti skaidrūs, nediskriminaciniai ir objektyvūs.

Aiškūs ir objektyvūs pirmumo kriterijai gali būti puikus pagalbininkas GPĮ operatoriams vertinant pareiškėjų prašymus ir jų lūkesčius. Europos šalyse dažniausiai pasitaikantys GPĮ operatorių nustatyti pirmumo kriterijai:

- nustatoma pagrindinė GPĮ paskirtis, tačiau nesant poreikio tokioms paslaugoms, gali būti teikiamos ir kitos paslaugos (pvz., krovos aikštelė, kai nėra poreikio krovos darbams, joje gali būti saugomi kroviniai, statomi automobiliai ir pan.);
- prašymo pateikimo pirmumas kas pirmas pateikė prašymą, to prašymas ir patenkinamas;

⁵ <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/9dea4170ad1e11e98451fa7b5933515d>

- jau paskirti pajėgumai gretimuose, susijusiuose GPĮ;
- naudojimo efektyvumas;
- skuba (pvz., avariniams remontams);
- ilgesniems traukiniams pirmenybė prieš trumpesnius;
- socialinė ekonominė nauda, vadovaujantis bendrais šalyje pripažintais principais (strateginiais planais ir prioritetais, pvz., tvarumui, įvairiarūšio (intermodalinio) transporto skatinimui ir kt.).

Nesant galimybės patenkinti visus prašymus, vadovaujantis Reglamento 2017/2177 12 straipsnio 2 dalimi, pareiškėjas ir GPĮ operatorius turi apsvarstyti visas alternatyvas dėl galimybės ekonomiškai priimtinais sąlygomis teikti krovinių ar keleivių (bagažo) vežimo paslaugas tuo pačiu ar alternatyviu maršrutu. Žingsniai ir procesas, kurio reikia laikytis vertinant alternatyvias galimybes, turi būti pateikiamas GPĮ apraše.

GPĮ apraše turėtų būti paminėta, kad ginčus tarp GPĮ operatoriaus ir pareiškėjo išankstine ne teismine tvarka nagrinėja geležinkelių transporto rinkos reguliuotojas – RRT.

6. UŽMOKESČIAI UŽ NAUDOJIMĄSI GPĮ IR (AR) JAME TEIKIAMOMIS PASLAUGOMIS

Informacijos skelbiamas apie taikomus užmokesčius yra labai svarbus, pareiškėjams priimant apgalvotus sprendimus, skatinat konkurenciją ir siekiant išvengti diskriminacijos. Pareiškėjas turi turėti galimybę pagal skelbiamus aiškius ir skaidrius prieigos prie GPĮ ir (ar) jame teikiamų paslaugų tarifus apskaičiuoti būsimą užmokestį, atsižvelgiant į prašomų suteikti paslaugų apimtį.

Informacija, kuri GPĮ apraše turi būti pateikta apie tarifus (užmokesčius), turi apimti:

- informaciją apie prieigos prie GPĮ tarifus ir kiekvienos tame įrenginyje teikiamos atskiros su geležinkelių transportu susijusios paslaugos tarifus;
- informaciją apie pareiškėjams siūlomų nuolaidų taikymo principus, laikantis komercinę ir profesinę paslaptį sudarančios informacijos konfidencialumo reikalavimų;

- jei taikomi, informaciją apie užsakytų paslaugų atšaukimo mokesčius.

Papildomai pažymėtina, kad GPĮ apraše skelbiami ir taikomi prieigos prie GPĮ ir (ar) juose teikiamų paslaugų tarifai turi atitikti Kodekso 30 (4) straipsnyje nurodytus tokių tarifų apskaičiavimo principus. GPĮ operatorius nustato užmokesčius už prieigą prie GPĮ ir (ar) jame teikiamų paslaugų, tačiau jis turi užtikrinti, kad teikiamų paslaugų apmokestinimo principai ir matavimo vienetai būtų parinkti kiek įmanoma geriausi ir teisingiausi.

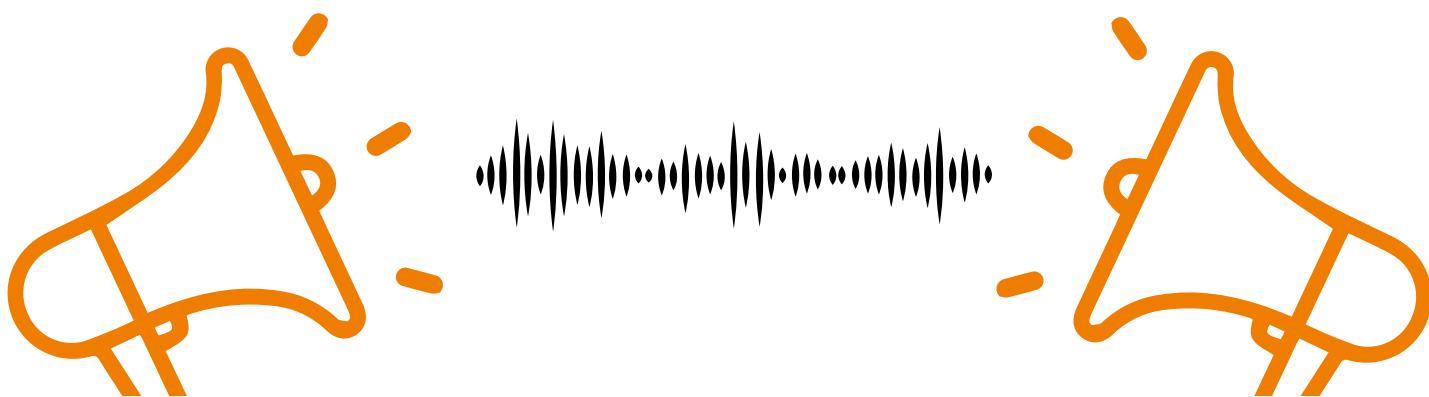
Kaip jau minėta aukščiau, GPĮ operatorius GPĮ apraše turi skelbti teikiamų paslaugų sąrašą ir šių paslaugų tarifus (kainoraštį). Gali pasitaikyti atvejų, kai kompleksinėms paslaugoms kainoraštis už atskiras paslaugas nėra tinkamiausiai pareiškėjams taikomą užmokestį atspindintis dalykas. Tokiais atvejais tarifas gali būti nustatomas už tam tikrą pasirinktą vienetą (laiko matą, kiekį, vietą GPĮ). GPĮ operatorius GPĮ apraše turi stengtis išsamiai paaiškinti savo teikiamų paslaugų apmokestinimo principus ir metodiką, įskaitant visus susijusius parametrus, turinčius įtakos užmokesčio dydžiui, pvz., sezoniniai svyravimai, laiko trukmė, konkretūs pareiškėjo nustatyti laiko apribojimai, specialios įrangos naudojimas, kvalifikuoto personalo pasitelkimas, sutartiniai susitarimai, t. y. bus teikiamos vienkartinės ar nuolatinės paslaugos, ir kt. Bet koku atveju, GPĮ apraše turi būti aiškūs parametrai, kurie turės įtakos mokesčiams už konkrečias paslaugas.

Minimalūs GPĮ aprašuose skelbiamos informacijos reikalavimai apie taikomas nuolaidų schemas yra susiję su objektyviais taikomų nuolaidų pagrindimo parametrais, pvz., nuolaidos taikomos priklausomai nuo teikiamų paslaugų apimčių. Pažymėtina, kad gali būti ir kitų objektyvių priežasčių taikyti skaidres ir nediskriminacines nuolaidas, tačiau tokių nuolaidų taikymo pagrindimas yra GPĮ operatoriaus pareiga.

7. KINTANČIOS (DINAMINĖS) INFORMACIJOS SKELBIMAS

GPĮ apraše dalis skelbiamos informacijos gali būti tokia, kuri reikalauja nuolatinės peržiūros ir atnaujinimo, pvz., informacija apie laikinus pajėgumų apribojimus, techninių charakteristikų pasikeitimus ir kt., kuri turi didelės įtakos GPĮ valdymui.

Tikimasi, kad esant techninėms galimybėms ir pagrįstoms ekonominėms investicijoms, informacija, nurodyta Reglamento 2017/2177 4 straipsnio 2 dalies 1 punkte (laikini apribojimai) ir 6 straipsnio 2 dalyje (turimas GPĮ pajėgumas), bus skelbiama realiuoju laiku, GPĮ apraše pateikiant nuorodą į tokią informaciją skelbiantį portalą.

IV GPĮ APRAŠO SKELBIMAS IR ATNAUJINIMAS

8. GPĮ APRAŠO SKELBIMAS

GPĮ aprašo paskelbimas yra vienas iš nediskriminacinės prieigos prie GPĮ užtikrinimo esminių aspektų. Tai garantuoja skaidrios informacijos apie turimus GPĮ ir juose teikiamas su geležinkelių transportu susijusias paslaugas sklaidą. Pareiškėjams turi būti sudaryta galimybė gauti informaciją apie technines charakteristikas, susitarimus ir procedūras, taip pat sąlygas patekti (prieigai) į atitinkamą GPĮ ir atlikti reikiamą (-as) operaciją (-as), kurios (-os) jiems reikalingos jų vykdomai geležinkelių paslaugų teikimo veiklos plėtrai. Jie tai gali padaryti tik žinodami, kokias patalpas ir paslaugas gali gauti arba įsigyti – iš ko, kur ir kokiomis sąlygomis. GPĮ aprašas turėtų būti išsamios informacijos, kuri visiems pareiškėjams teikiama vienodai, šaltinis, taip užtikrinant visiems pareiškėjams vienodas veiklos sąlygas.

Tam, kad informacija apie valdomus GPĮ būtų pateikta taip, kad ją būtų lengva rasti, vadovaujantis Reglamento 217/2177 5 straipsnio nuostatomis, GPĮ aprašai turi būti skelbiami vienu iš dviejų pasirinktu būdu:

- GPĮ aprašas skelbiamas GPĮ operatoriaus interneto svetainėje, nuorodą į jį pateikiant valdytojui, kad šis minėtą nuorodą paskelbtų atitinkamo tarnybinio traukinių tvarkaraščio Viešosios geležinkelių infrastruktūros tinklo nuostatuose (toliau – tinklo nuostatai);
- GPĮ aprašas, kaip atskiras dokumentas, pateikiamas valdytojui, tam, kad jis paskelbtų minėtą aprašą tinklo nuostatuose.

Atsižvelgiant į Viešosios geležinkelių infrastruktūros tinklo nuostatų turinio reikalavimų aprašo⁶ 11.10 papunktį tinklo nuostatuose turi būti skelbiamas terminas iki kada GPĮ operatoriai privalo pateikti informaciją skelbtiną tinklo nuostatuose, todėl GPĮ operatoriai privalo laikytis nurodytų terminų teikiant informaciją valdytojui.

GPĮ aprašai turi būti lengvai prieinami ir skelbiami nemokamai. Tai reiškia, kad GPĮ apraše esančios informacijos atsisiuntimas neturi būti apmokestinamas nei tiesiogiai, nei netiesiogiai. Paskelbimas naudojant nuorodas turėtų nukreipti tiesiai į tinklalapį, kuriame yra informacija.

GPĮ operatoriai turėtų konsultuotis su šalia esančiais GPĮ operatoriais, kai egzistuoja tarpusavio priklausomybė. Tokiais atvejais GPĮ operatoriai skatinami sudaryti abipuses sąsajas GPĮ aprašuose. Pvz., jei vieno GPĮ darbo valandos turi įtakos kito GPĮ pajėgumams, informacija apie tai turi būti pateikta abiejuose susijusiuose GPĮ aprašuose, tai ypač aktualu jūrų uosto teritorijoje esantiems GPĮ.

9. GPĮ APRAŠO ATNAUJINIMAS

Vadovaujantis Reglamento 2017/2177 5 straipsnio 3 dalimi, GPĮ aprašas turi būti atnaujinamas, kai tik tam yra poreikis. Šis reikalavimas susijęs ne tik su kintančios (dinaminės) informacijos skelbimu, bet ir su nuolatinės informacijos pokyčiu, ypač su prieigos sąlygų pasikeitimais, užmokesčių ar techninių GPĮ charakteristikų pasikeitimais. GPĮ apraše paskutinio atlikto atnaujinimo ar paskelbimo data turi būti aiškiai matoma ir atlikti pakeitimai lengvai identifikuojami.

Būtų tikslinga, kad GPĮ operatorius bent kartą per metus atnaujintų GPĮ aprašą, net ir tada, kai esminių pakeitimų nebuvo daroma, tam jog būtų aišku, kad skelbiama informacija yra aktuali.

Būtina atkreipti dėmesį, kad pasitikėjimas partneriais, šiuo atveju GPĮ operatoriais, bus didesnis, kai geležinkelių transporto rinkos dalyviai veiks iš anksto žinomomis sąlygomis, t. y., kai prieigos ir užmokesčių sistemos nebus nuolat keičiamos, o kartu su visu GPĮ aprašu bus skelbiama iš anksto, Kodekso 24 (4) straipsnio 1 dalyje numatytais terminais.

⁶ Patvirtintas RRT direktoriaus 2020 m. gegužės 18 d. įsakymu Nr. (1.9E)1V-524 „Dėl Viešosios geležinkelių infrastruktūros tinklo nuostatų turinio reikalavimų aprašo patvirtinimo“